Government Finance Division
IMF Statistics Department

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs (SECO)

Mbledhja II e KP-KRF

Ngjashmëritë dhe dallimet midis FSM2014/ESA2010/SNA & SNKSP/SEKSP

Deon Tanzer

Këshilltar i FMN-së për statistikat financiare shtetërore, Evropa Juglindore

Vjenë: 23 prill 2018

Reproductions of this material, or any parts of it, should refer to the IMF Statistics Department as the source.

Vështrim i përgjithshëm
GFSM2014/ESA2010/SNA & SNKSP/SEKSP

- Çfarë është GFS?
- Çfarë është ESA 2010 / SNA 2008?
- Si lidhet GFS me ciklin fiskal (hartimi / zbatimi / raportimi / parashikimi i buxhetit)?
- Nxjerrja e bilancit fiskal sipas ESA 2010 nga kontabiliteti i ligjit buxhetor
- GFS krahasuar me standardet e kontabilitetit (SNKSP)
- Çështjet kritike të kontabilitetit fiskal

Standardet ndërkombëtare të statistikave & të raportimit

SNKSP / GFSM 2014 / ESA 2010 / SNA 2008

të lidhur si standarde

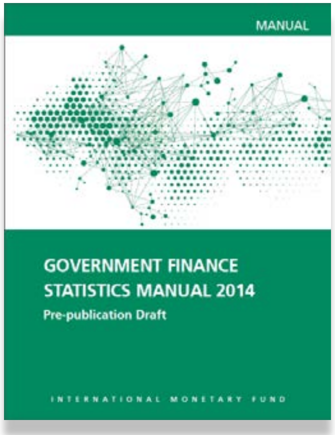

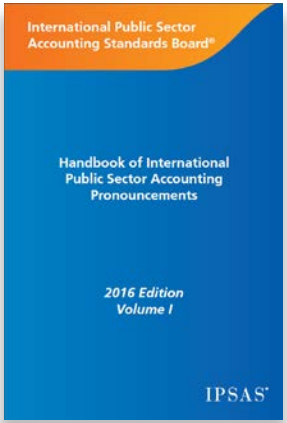

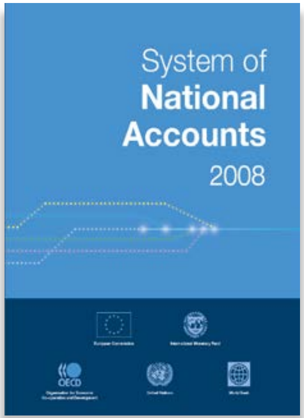

Çfarë është GFS?
Informacion i përgjithshëm

- Kuadër kontabël për të dhënat fiskale i përputhshëm ndërkombëtarisht
- Analizon zhvillimin në kohë të operacioneve & pozicionit të qeverisë
- Këndvështrim makroekonomik – lidhet me çmuarjen e PBB-së
- Në përgjithësi nuk përputhet plotësisht me buxhetin / standardet kombëtare të kontabilitetit
- Përputhet me SNA 2008 / ESA 2010 – përveç klasifikimit

Çfarë është GFS?
Informacion i përgjithshëm

- GFS përdoret për të analizuar
  - madhësinë e qeverisjes = deficiti i Mastrihtit & borxhi
  - kontributin në kërkesën agregate, investimet & kursimet
  - ndikimin që ka politika fiskale te përdorimi i burimeve, kushtet monetare, barra fiskale etj.
  - mbrojtjen sociale
- GFS është faktor thelbësor në matjen & monitorimin e
  - rregullave fiskale
  - deficiteve strukturore
  - qëndrueshmërisë fiskale – nevoja për t'u kujdesur për aktivet & pasivet
  - borxhit bruto & neto
- Lidhjet ndërsektoriale
- Vargjet kohore + puna kërkimore + parashikimi

Çfarë është SNA 2008 / ESA 2010?

Informacion i përgjithshëm

- Kuadër kontabël i përputhshëm ndërkombëtarisht për një përshkrim sistematik dhe të hollësishëm të ekonomisë totale, komponentëve të saj dhe marrëdhënies së saj me ekonomitë e tjera
- Mund të përdoret për të analizuar:
  - Strukturën e ekonomisë totale (p.sh. vlera e shtuar sipas sektorit ekonomik, shpenzimet përfundimtare të konsumit, importet & eksportet sipas grupeve të produkteve)
  - Pjesët specifike / aspektet e ekonomisë (p.sh. GFS, kursimet dhe borxhi familjar, ekonomia e rajoneve)
  - Zhvillimin ekonomik (p.sh. rritja e PBB-së, normat e inflacionit)
  - Lidhjen me ekonomitë e tjera (p.sh. krahasime të deficiteve shtetërore, ndërvarësitë midis ekonomive të BE-së)
- GFS është një element thelbësor përbërës për përpilimin e SNA / ESA

GFS & cikli fiskal

Si lidhen? 1.

- GFS është komponent integral i ciklit fiskal
- Lidhet reciprokisht me të dhënat kontabël
- Kontabiliteti & GFS të përputhshëm?
  - Jo → mund të pengohet përgatitja & monitorimi i buxhetit – p.sh., rregullat fiskale përdorin GFS & PBB
  - P.sh. a lidhet plani kontabël me klasifikimin e GFSM 2014 / ESA 2010?
- Objekti i qeverisjes
  - Qeverisja buxhetore qendrore kundrejt asaj të përgjithshme
  - Institucionet & njësitë jashtëbuxhetore
  - A përcaktohen korporatat publike si pjesë e qeverisë?
- Ligji për buxhetin, Ligji për borxhin publik, Ligji për menaxhimin e financave publike – të njëjtat standarde kontabël?

GFS & cikli fiskal

Si lidhen?

2.

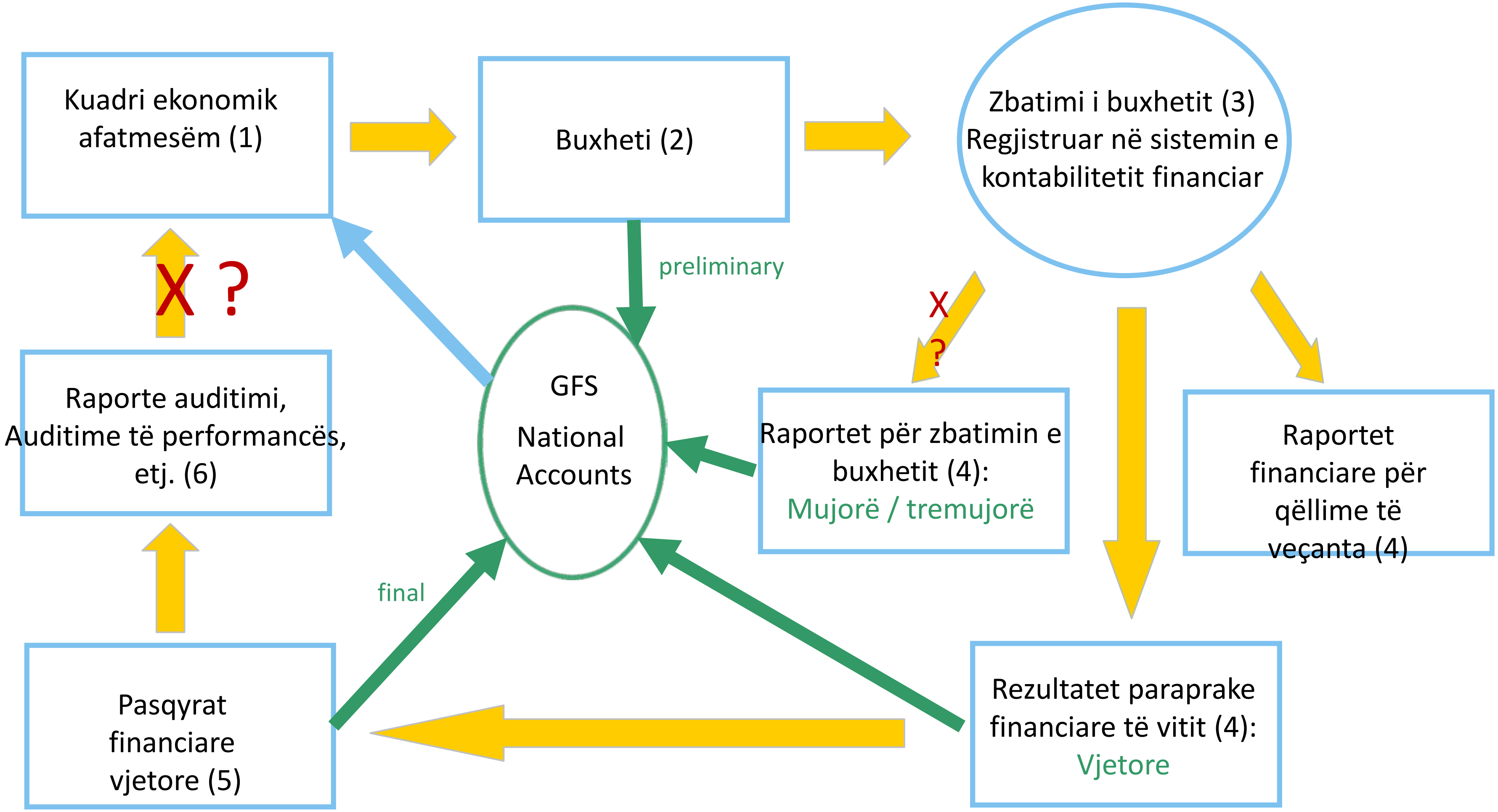

Përdorimi i të dhënave kontabël për GFS

Standardet e kontabilitetit publik jo gjithmonë = GFS

- Të dhënat e kontabilitetit fiskal përpilohen në bazë të ligjit për buxhetin ose ligjit fiskal ...
- ... dhe/ose të ligjeve të tjera mbështetëse
- Ligjet shpesh përputhen me qëllimet e politikës buxhetore kombëtare → zbatimi përgjithësisht i raportohet legjislativit
- Të dhënat e kontabilitetit fiskal që dalin shpesh janë jashtë kontekstit ESA 2010 / GFSM 2014
- Shpesh disa standarde të kontabilitetit brenda sektorit publik në përgjithësi (p.sh. standarde të ndryshme për përdorues buxhetorë; përdorues të tërthorët buxhetorë; korporatat publike)

Përpilimi i NLB nga kontabiliteti
Gjermani 2013-2016, nevojiten rregullime

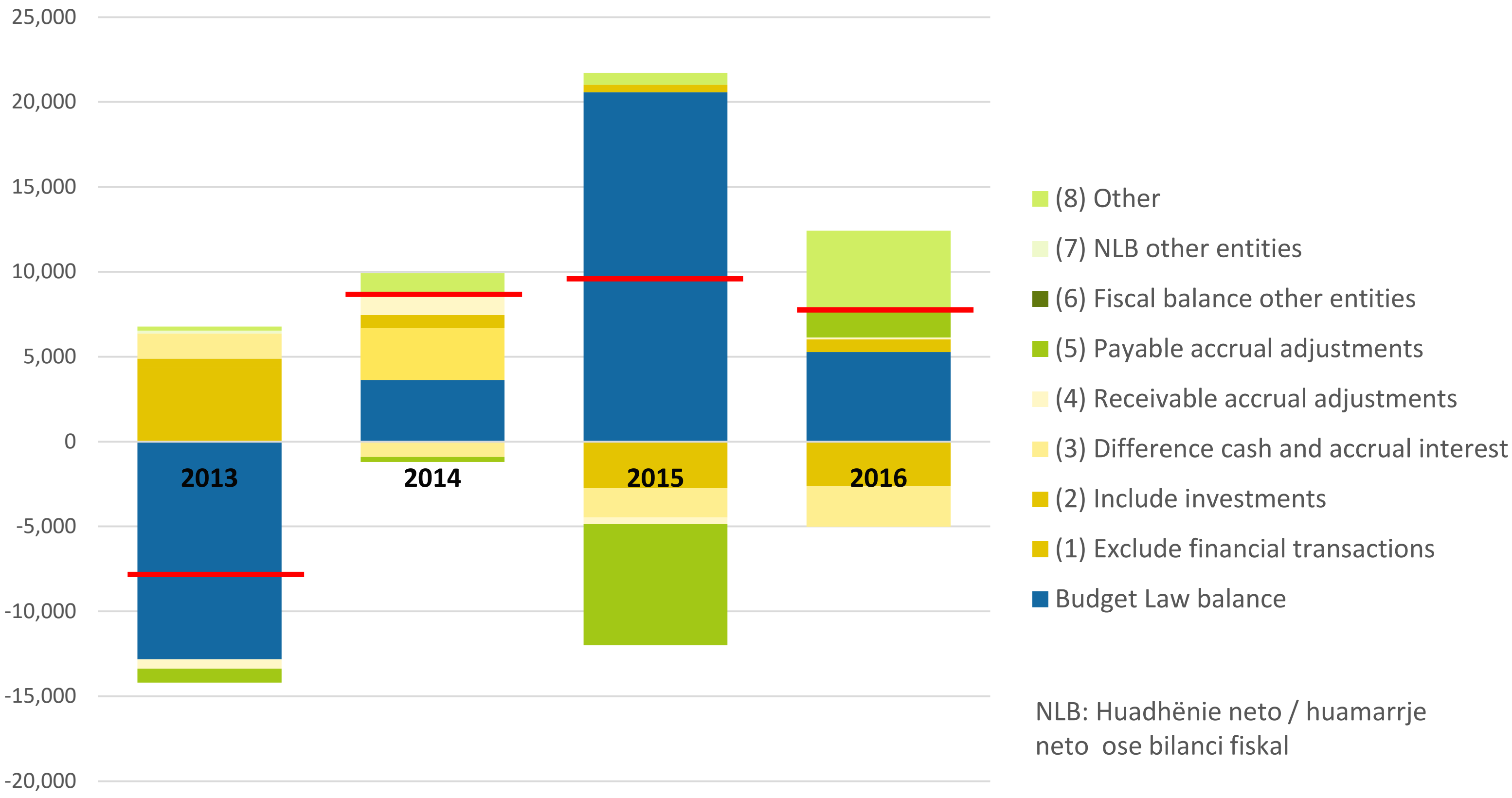

NLB: Huadhënie neto / huamarrje neto ose bilanci fiskal

Burimi: Eurostat
http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables

Çfarë është SNKSP?
Informacion i përgjithshëm

- Paketë standardesh kontabël për njësitë ekonomike të sektorit publik për hartimin e pasqyrave financiare
- Mbështeten te SNRF-të
- Përputhen me standardet ndërkombëtare të statistikave
- Synojnë përmirësimin e cilësisë së raportimit financiar për qëllime të përgjithshme, me rezultat
  - vlerësime të bazuara në informacione më të mira për vendimet për shpërndarjen e burimeve
  - rritjen e transparencës & llogaridhënies
- Standarde të plota të kontabilitetit me të drejta dhe detyrime të konstatuara
- Bazë për raportimin GFS

GFS krahasuar me standardet e kontabilitetit (SNKSP)

Ngjashmëritë & dallimet

- Ngjashmëritë
  - Kontabilitet me të drejta dhe detyrime të konstatuara
  - Pasqyrë financiare e plotë (PASH, bilanc, pasqyrë e flukseve monetare)
  - Mbulimi (qeverisja e përgjithshme / sektori publik)
  - Raportim periodik
- Dallimet
  - Objektivat – efekti ekonomik në dallim nga rezultati & pozicioni financiar
  - Njësia raportuese – (nën)sektor në dallim nga njësia ekonomike
  - Kriteret për njohjen – provigjionet, zhvlerësimet, shtyrjet në kohë
  - Vlerësimi – tregu/nominale në dallim nga e drejtë/historik
  - Rivlerësimet – flukse të tjera ekonomike në dallim nga fitimet e (pa)realizuara
  - Kontabilizimin i rezervave, fondet nga burimet e veta

Standardet e kontabilitetit (SNKSP) krahasuar me GFS

Shembull: kriteret për njohjen – provigjionet

- Kontabiliteti përdor parimin e vijimësisë të kontabilitetit me të drejta dhe detyrime të konstatuara, sipas të cilit
  - Provigjionet përfaqësojnë detyrime korente të mbështetura në flukse dalëse të mundshme në të ardhmen apo në mundësinë për shërbim. Koha dhe vlera nuk dihet me siguri.
- ESA 2010 përdor kohën faktike të ngjarjes ekonomike si parim i kontabilitetit me të drejta dhe detyrime të konstatuara
  - kur krijohet, transformohet ose shuhet vlera ekonomike
  - kur lindin, transferohen ose anulohen të drejtat & detyrimet
  - pra, nuk regjistrohen provigjione

SNKSP në krahasim me GFS – shembull

MD 63 për përfitimet sociale – përkufizimet e propozuara

- Përfitimet sociale – SNKSP i përjashton (trajtohen në tjetër vend)
  - Përfitimet e punonjësve
  - Pensionet e punonjësve shtetërorë
  - Kujdes shëndetësor për të gjithë
  - Ndihma në rast të fatkeqësive
- Përfitimet sociale – GFSM 2014 përfshin
  - Përfitimet e punonjësve që mbulojnë riskun social (p.sh. lejen e lindjes)
  - Të gjitha pensionet e mbuluara nga shteti (pensionet shtetërore, pensionet e punonjësve shtetërorë ...)
  - Kujdesin shëndetësor për të gjithë ...
  - ... megjithëse nuk përfshihen pagesat e drejtpërdrejta për familjet
  - Shpenzimet korente të ndihmës në rast të fatkeqësive

Kontabiliteti fiskal & GFS

Çështje kritike

- Të dhëna aktuale, të përputhshme & të gjithanshme
- Jashtë bilancit? Ndërmarrjet shtetërore / PPP-të / fondet e rrugëve / përdoruesit e tërthortë buxhetorë
- (Super)dividentë / privatizimet / injektimet e kapitalit
- Spitalet / universitetet / sigurimet shoqërore / pensionet
- Aktivet jo financiare – bilanci i vështirë për t'u përpiluar
- Çmuarjet për të ardhurat (tatimet, kontributet shoqërore)

- Kalimi drejt SNKSP-ve – hap pas hapi

PYETJE